

Lijst beschermde soorten

Wet natuurbescherming

Lijst beschermde soorten

Wet natuurbescherming

Datum uitgave: 30 juni 2023

Auteur: Sander Hunink

Kwaliteitscontrole: Josine de Jongh

Productie: NatuurInclusief
Adres: Korenbree 23A
7271 LH Borculo
Tel.: +31 (0)545 723032
Mail: info@natuurinclusief.nl
Web: www.natuurinclusief.nl

Disclaimer: Gebaseerd op de officiële teksten van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, de wettekst Wet natuurbescherming geldig op de datum van deze uitgave, en de verordeningen en beleidsregels van provincies. Te gebruiken in combinatie met de stroomschema's en de toelichting stroomschema's soortenbescherming Wnb van NatuurInclusief. Aan deze lijst kunnen geen rechten worden ontleend.

NatuurInclusief is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van NatuurInclusief.

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/ of openbaar worden gemaakt d.m.v. fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en NatuurInclusief, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

EUROPEES BESCHERMDE DIERSOORTEN EN PLANTENSOORTEN

Bijlage 3 Memorie van Toelichting: Tabel I. Soorten waarvoor een strikt beschermingsregime geldt
Zie tevens voor toelichting totstandkoming lijst kst-33348-9 Nota nav Verslag, blz. 78-81, antwoord 162, 163, 166 en 169

Beschermde soorten conform art 3.1, lid 1 Wnb:

Vogelrichtlijn

Alle vogelsoorten (ca. 700)

Beschermde soorten conform art 3.5, lid 1 en lid 5 Wnb:

Habitatrichtlijn, bijlage IV

(inclusief Verdrag van Bern, Bijlage I en II voor zover van toepassing)

Zoogdieren

(Algemeen)

Bever

Hamster

Hazelmuis

Lynx

Noordse woelmuis

Otter

Wolf*

Wilde kat*

(Vleermuizen)

Bechsteins vleermuis

Bosvleermuis

Brandts vleermuis

Franjestaart

Gewone baardvleermuis

Gewone dwergvleermuis

Gewone grootoorvleermuis

Grijze grootoorvleermuis

Grote hoefijzerneus

Grote rosse vleermuis

Ingekorven vleermuis

Kleine dwergvleermuis*

Kleine hoefijzerneus

Laatvlieger

Meervleermuis

Mopsvleermuis

Noordse vleermuis

Rosse vleermuis

Ruige dwergvleermuis

Tweekleurige vleermuis

Vale vleermuis

Watervleermuis

(Walvisachtigen)

Bruinvis

Bultrug

Dwergpotvis

Dwergvinvis

Gestreepte dolfijn

Gewone dolfijn

Gewone spitsdolfijn

Gewone vinvis

Griend

Grijze dolfijn

Hille (Butskop)

Kleine zwaardwalvis

Narwal

Noordse vinvis

Orca

Potvis

Spitsdolfijn van Gray

Tuimelaar

Witflankdolfijn

Witsnuitdolfijn

Witte dolfijn

Amfibieën

Boomkikker

Geelbuikvuurpad

Heikikker

Kamsalamander

Knoflookpad

Poelkikker

Rugstreepad

Vroedmeesterpad

Reptielen

Gladde slang
Muurhagedis
Zandhagedis

(Schildpadden)

Dikkopschildpad
Kemps' zeeschildpad
Lederschildpad
Soepschildpad

Vissen

Houting
Steur

Insecten

(Vlinders)

Apollovlinder
Boszandoog
Donker pimpernelblauwtje
Grote vuurvlinder
Pimpernelblauwtje
Teunisbloempijlstaart
Tijmblauwtje
Zilverstreephoobeestje

(Libellen)

Bronlibel
Gaffellibel
Gevlekte witsnuitlibel
Groene glazenmaker
Noordse winterjuffer
Oostelijke witsnuitlibel
Rivierrombout
Sierlijke witsnuitlibel

(Kevers)

Brede geelrandwaterroofkever
Gestreepte waterroofkever
Heldenbok
Juchtleerkever
Vermiljoenkever

Weekdieren

Bataafse stroommossel
Platte schijfhoren

Planten

Drijvende waterweegbree
Groenknolorchis

(vervolg planten)

Kruipend moerasscherm
Zomerschroeforchis

(uitsluitend) Verdrag van Bern, bijlage I

Planten

Geel schorpioenmos
Kleine vlotvaren
Liggende raket
Tonghaarmuts

(uitsluitend) Verdrag van Bern, bijlage II**

Zeezoogdieren

Walrus***

Insecten

(Libellen)

Mercurwaterjuffer

(Vlinders)

Moerasparelmoervlinder

Monarchvlinder

> opm. De Monarchvlinder staat niet in Bijlage II van de Conventie van Bern, wel in Bijlage II van de Conventie van Bonn. De soort is dus niet beschermd volgens de Wnb.

(Haften)

Oeveraas***

(uitsluitend) Verdrag van Bonn, bijlage I****

Insecten

(Vlinders)

Pijlstaart

> opm: Er zijn geen insecten opgenomen in Bijlage I van de Conventie van Bonn. Dit lijkt te berusten op een fout.

* = niet opgenomen in tabel 1 van bijlage 3 Memorie van Toelichting, maar wel op lijst Habitatrichtlijn Bijlage IV en reeds onder de voormalige Flora- en faunawet beschermd.

** = in de officiële wettekst dat is gepubliceerd in het Staatsblad op 19 januari 2016 is in artikel 3.5 verwezen naar de Conventie van Bern, Bijlage I en II en de Conventie van Bonn, Bijlage I. Met betrekking tot de in Bijlage II onventie van Bern en Bijlage I Conventie van Bonn genoemde vogelsoorten, geldt volgens de wettekst artikel 3.5 ook de verbodsbepalingen en het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn. De MvT van de wet gaf juist aan dat de Vogelrichtlijn de rechtsbasis vormt en dat de bescherming van vogels is geregeld in de Vogelrichtlijn, dat is uitgewerkt in art. 3.1. Er is lang verwarring geweest bij de verschillende bevoegde gezagen of de vogels genoemd in Bijlage II van de Conventie van Bern en Bijlage I Conventie van Bonn conform art. 3.5 waren beschermd of niet. Op 1 juli 2018 is er echter een verzamelwet inwerking getreden waarin is aangegeven dat art. 3.5 niet van toepassing is op soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

*** = niet genoemd in Bijlage 3 Memorie van Toelichting: Tabel I, staat wel in Bijlage II van de Conventie van Bern.

****= in de Conventie van Bonn, Bijlage I staan meer soorten die niet vallen onder de bescherming van de Habitatrichtlijn Bijlage IV en die strikt genomen onder deze lijst zouden vallen. Deze zijn echter niet opgenomen, aangezien deze soorten betreffen die niet in Nederland voorkomen (verschillende vogelsoorten). Bovendien is medio 2018 een wetswijziging doorgevoerd waardoor art. 3.5 Wnb niet meer geldt voor vogelsoorten als bedoeld in art. 1 van de Vogelrichtlijn.

NATIONAAL BESCHERMDE DIER- EN PLANTENSOORTEN

Bijlage, behorende bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming

Zie tevens voor toelichting totstandkoming lijst kst-33348-9 Nota nav Verslag, blz. 78-81, antwoord 162, 163, 166 en 169

Onderdeel A (behorende bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a)

Zoogdieren

Aardmuis
Boommarter
Bosmuis
Bunzing
Damhert
Das
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Edelhert
Eekhoorn
Egel
Eikelmuis
Gewone bosspitsmuis
Gewone zeehond
Grote bosmuis
Grijze zeehond
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Molmuis
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Steenmarter
Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis
Veldspitsmuis
Vos
Waterspitsmuis
Wezel
Wild zwijn
Woelrat

Amfibieën

Alpenwatersalamander
Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker
Middelste groene kikker

(vervolg Amfibieën)

Vinpootsalamander
Vuursalamander

Reptielen

Adder
Hazelworm
Levendbarende hagedis
Ringslang

Vissen

Beekdonderpad
Beekprik
Elrits
Gestippelde alver
Grote modderkruiper
Kwabaal

Kreeftachtigen

Europese rivierkreeft

Dagvlinders

Aardbeivlinder
Bosparelmoervlinder
Bruin dikkopje
Bruine eikenpage
Donker pimperlblauwtje*
Duinparelmoervlinder
Gentiaanblauwtje
Grote parelmoervlinder
Grote vos
Grote vuurvlinder*
Grote weerschijnvlinder
Iepenpage
Kleine heivlinder
Kleine ijsvogelvlinder
Kommavlinder
Pimperlblauwtje*
Sleedoorpage
Spiegeldikkopje
Veenbesblauwtje
Veenbesparelmoervlinder

(vervolg *Dagvlinders*)

Veenhooibeestje
Veldparelmoervlinder
Zilveren maan

Libellen

Beekrombout
Bosbeekjuffer
Donkere waterjuffer
Gevlekte glanslibel
Gewone bronlibel
Hoogveenglanslibel
Kempense heidelibel
Speerwaterjuffer

Kevers

Vliegend hert

Onderdeel B (behorende bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c)

Planten

Akkerboterbloem
Akkerdoornzaad
Akkerogentroost
Beklierde ogentroost
Berggamander
Bergnachtsorchis
Blaasvaren
Blauw guichelheil
Bokkenorchis
Bosboterbloem
Bosdravik
Brave hendrik
Brede wolfsmelk
Breed wollegras
Bruinrode wespenorchis
Dennenorchis
Dreps
Echte gamander
Frajegentiaan
Geelgroene wespenorchis
Geplooide vrouwenmantel
Getande veldsla
Gevlekt zonneroosje
Glad biggenkruid
Gladde zegge
Groene nachtorchis
Groensteel

(vervolg *Onderdeel B: Planten*)

Groot spiegelklokje
Grote bosaardbei
Grote leeuwenklauw
Honingorchis
Kalkboterbloem
Kalketrip
Karthuizeranjer
Karwijselie
Kleine ereprijs
Kleine Schorseneer
Kleine wolfsmelk
Kluwenklokje
Knollathyrus
Knolspirea
Korensla
Kranskarwij
Kruiptijm
Lange zonnedaauw
Liggende ereprijs
Moerasgamander
Muurbloem
Naakte lathyrus
Naaldenkervel
Pijlscheefkelk
Roggelelie
Rood peperboompje
Rozenkransje
Ruw parelzaad
Scherpkruid
Schubvaren
Schubzegge
Smalle raai
Spits havikskruid
Steenbraam
Stijve wolfsmelk
Stofzaad
Tengere distel
Tengere veldmuur
Trosgamander
Veenbloembies
Vliegenorchis
Vroege ereprijs
Wilde averuit
Wilde ridderspoor
Wilde weit
Wolfskers
Zandwolfsmelk
Zinkviooltje
Zweedse kornoelje

* = deze soort staat wel op de bijlage van de wet, maar is reeds beschermd onder de Habitatrictlijn Bijlage IV. Internationaal geldend recht gaat voor op nationaal geldend recht, voor zover deze strenger is. Deze soorten zijn dus beschermd volgens het beschermingsregime van de Habitatrictlijn (paragraaf 3.2 Wnb) en niet volgens het beschermingsregime van 'andere soorten' (paragraaf 3.3 Wnb).

VOGELS MET JAARROND BESCHERMDE NESTEN

Conform Ministerie van EZ en provincies N-Br, N-H, Z-H, Zld, Gld, Utr. Voor Flevoland, Limburg, Overijssel, Drenthe, Fryslân en Groningen, zie volgende pagina's.

Vogels jaarrond beschermde nesten

<i>soort</i>	<i>categorie</i>
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4
Zwarte wouw	4

Vogels met jaarrond beschermde nesten als er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen

<i>soort</i>	<i>categorie</i>
Blauwe reiger	5
Boerenzwaluw	5
Bonte vliegenvanger	5
Boomklever	5
Boomkruiper	5
Bosuil	5
Brilduiker	5
Draaihals	5
Eidereend	5
Ekster	5
Gekraagde roodstaart	5
Glanskop	5
Grauwe vliegenvanger	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
Hop	5
Huiszwaluw	5
IJsvogel	5
Kleine bonte specht	5
Kleine vliegenvanger	5
Koolmees	5
Kortsnavelboomkruiper	5
Oeverzwaluw	5
Pimpelmees	5
Raaf	5
Ruigpootuil	5
Spreeuw	5
Tapuit	5
Torenavalk	5
Zeearend	5
Zwarte kraai	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5
Zwarte specht	5

uitleg:

- categorie 1:* Jaarrond gebruikte nesten (steenuil)
categorie 2: Zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk bebouwing
categorie 3: Zeer honkvaste broeders of afhankelijk bebouwing (geen kolonie)
categorie 4: Vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest
categorie 5: Honkvaste broeders, maar voldoende flexibel

Vogels met jaarrond beschermde nesten Flevoland

Conform provinciale Beleidsregels Uitvoering Wet Natuurbescherming Flevoland 2016

Vogels jaarrond beschermde nesten

<i>Soort</i>	<i>categorie</i>
Boerenwaluw	3
Boomvalk	5a
Bosuil	4
Buizerd	5a
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	5a
Huismus	2
Kerkuil 2	1
Oehoe	5a
Ooievaar 1	5a
Raaf	5a
Ransuil	4
Rode wouw	5a
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	5a
Steenuil	1
Torenavalk	3
Wespendief	5a
Zeearend	5a
Zwarte wouw	5a

Nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen

<i>Soort</i>	<i>categorie</i>
Blauwe reiger	5b
Draaihals	5b
Groene specht	5b
Grote bonte specht	5b
Huiszwaluw	5b
IJsvogel	5b
Kleine bonte specht	5b
Middelste bonte specht	5b
Oeverzwaluw	5b
Spreeuw	5b
Tapuit	5b
Zwarte specht	5b

uitleg:

categorie 1:

Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

categorie 2:

Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

categorie 3:

Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

categorie 4:

Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

categorie 5a:

In beginsel wel jaarrond beschermd, tenzij uit een ecologische beoordeling blijkt dat aantasting niet van invloed is op de lokale SvI van de soort, bijvoorbeeld omdat er voldoende geschikte uitwijkmogelijkheden zijn.

categorie 5b:

In beginsel niet jaarrond beschermd, tenzij door aantasting de lokale staat van instandhouding van de soort in het geding komt, bijvoorbeeld omdat er geen of onvoldoende geschikte uitwijkmogelijkheden zijn.

vervolg uitleg Flevoland

1) Ooievaar, wanneer een ooievaarsnest in een hoogspanningsmast vanwege werkzaamheden moet worden weggehaald of verplaatst, dan kan dat buiten de periode dat er eieren/jongen aanwezig zijn, zonder ontheffing. Er dient na uitvoering van de werkzaamheden een gelijk aantal vervangende (goed bereikbare) nesten in de hoogspanningsmast te worden aangeboden (van minimaal verge- lijkbare kwaliteit) binnen hetzelfde territorium.

2) Kerkuil, in het geval dat een kerkuilenkast binnen een erf wordt verplaatst buiten de periode dat er jongen aanwezig zijn, dan hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, mits onder begeleiding van een deskundige.

Vogels met jaarrond beschermde nesten Limburg

Conform provinciale beleidsregels passieve soortenbescherming provincie Limburg

Vogels jaarrond beschermde nesten

<i>Soort</i>	<i>categorie</i>
Boerenzwaluw	2
Boomvalk	3
Bosuil	2
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	2
Havik	3
Huismus	2
Huiszwaluw	2
Kerkuil	1
Oehoe	1
Ooievaar	2
Raaf	3
Ransuil	3
Rode wouw	3
Roek	1
Slechtvalk	2
Steenuil	1
Torenvalk	3
Wespendief	3
Zwarte wouw	3

Vogels waarvan voldoende functioneel leefgebied aanwezig moet blijven

<i>Soort</i>	<i>categorie</i>
Bijeneter	4
Blauwe reiger	4
Buizerd	4
Draaihals	4
Grauwe klauwier	4
Grutto	4
IJsvogel	4
Kramsvogel	4
Kwartelkoning	4
Oeverzwaluw	4
Paapje	4
Ringmus	4
Roerdomp	4
Sperwer	4
Spotvogel	4
Visdief	4
Wulp	4
Zomertortel	4
Zwarte specht	4

uitleg:

categorie 1:

Jaarrond gebruikte nesten

categorie 2:

Zeer plaatstrouwe broedvogel of afhankelijk bebouwing

categorie 3:

Zeer plaatstrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest

categorie 4:

Vogel dat jaarlijks terugkeert naar specifiek nest, maar voldoende flexibel om elders nieuw nest te bouwen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat functionaliteit van leefgebied niet in het geding mag komen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten Overijssel

Conform provinciale beleidsregels natuur provincie Overijssel

Vogels jaarrond beschermde nesten

<i>Soort</i>	<i>categorie</i>
Boerenwaluw	3
Boomvalk	4
Bosuil	3
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Huiswaluw	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Raaf	4
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Torenvalk	4
Wespendief	4
Zeearend	4
Zwarte specht	3
Zwarte wouw	4

uitleg:

categorie 1:

Jaarrond gebruikte nesten

categorie 2:

Zeer plaatstrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden of afhankelijk van bebouwing of biotoop.

categorie 3:

Zeer plaatstrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk is van bebouwing

categorie 4:

Vogels die jaarlijks terugkeert naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

categorie 5:

Nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat aangetoond moet worden dat er voldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is om zich te kunnen vestigen.

Nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen

<i>Soort</i>	<i>categorie</i>
Blauwe reiger	5
Bonte vliegenvanger	5
Boomklever	5
Boomkruiper	5
Draaihals	5
Gekraagde roodstaart	5
Glanskop	5
Grauwe vliegenvanger	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
Grutto	5
IJsvogel	5
Kleine bonte specht	5
Kortsnavelboomkruiper	5
Middelste bonte specht	5
Oeverwaluw	5
Ringmus	5
Spreeuw	5
Tapuit	5
Tureluur	5
Veldleeuwerik	5
Wulp	5
Zomertortel	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5

Vogels met jaarrond beschermde nesten Drenthe

Conform Wijziging beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe

Vogels jaarrond beschermde nesten

<i>Soort</i>	<i>categorie</i>
Aalscholver	2
Blauwe Reiger	2
Boomvalk	4
Bosuil	3
Draaihals	4
Gierzwaluw	2
Grote Gele Kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Huiszwaluw	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Raaf	3
Ransuil	4
Ringmus	2
Rode wouw	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Stenuil	1
Wespendief	4
Zeearend	4
Zwarte Specht	3
Zwarte Stern	2
Zwarte Wouw	4

Nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen

<i>Soort</i>	<i>categorie</i>
Bergeend	5
Boerenzwaluw	5
Buizerd	5
Gekraagde Roodstaart	5
Glanskop	5
IJsvogel	5
Kleine Bonte Specht	5
Kokmeeuw	5
Kraanvogel	5
Middelste Bonte Specht	5
Oeverzwaluw	5
Paapje	5
Ruigpootuil	5
Scholekster	5
Spreeuw	5
Torenavalk	5
Visdief	5
Wilde zwaan	5

uitleg:

categorie 1:

Nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

categorie 2:

Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

categorie 3:

Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

categorie 4:

Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

categorie 5:

Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd.

Vogels met jaarrond beschermde nesten Fryslân

Conform Omgevingsverordening 2022 provincie Fryslân. **Let op!:** treedt in werking met Ow

Vogels jaarrond beschermde nesten

<i>Soort</i>	<i>categorie</i>
Aalscholver	2
Blauwe Reiger	2
Boomvalk	4
Bosuil	3
Buizerd	4
Draaihals	4
Dwergstern	2
Gierzwaluw	2
Grote Gele Kwikstaart	3
Grote Stern	2
Grote Zilverreiger	2
Havik	4
Huismus	1
Huiszwaluw	2
IJsvogel	3
Kerkuil	1
Lepelaar	2
Noordse Stern	2
Oehoe	3
Ooievaar	3
Purperreiger	2
Raaf	3
Ransuil	4
Ringmus	2
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Stormmeeuw	2
Torenvalk	3
Wespendief	4
Zeearend	4
Zwarte Specht	3
Zwarte Stern	2
Zwarte Wouw	4
Zwartkopmeeuw	2

uitleg:

categorie 1: Jaarrond gebruikte nesten

categorie 2: Zeer plaatstrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden of afhankelijk van bebouwing of biotoop.

categorie 3: Zeer plaatstrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk is van bebouwing

categorie 4: Vogels die jaarlijks terugkeert naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten als er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen

<i>Soort</i>	<i>categorie</i>
Bergeend	5
Blauwe Kiekendief	5
Boerenzwaluw	5
Bontbekplevier	5
Eider	5
Gekraagde Roodstaart	5
Glanskop	5
Grote Mantelmeeuw	5
Grutto	5
Kleine Bonte Specht	5
Kleine Mantelmeeuw	5
Kokmeeuw	5
Kraanvogel	5
Middelste Bonte Specht	5
Oeverzwaluw	5
Paapje	5
Ruigpootuil	5
Scholekster	5
Spreeuw	5
Strandplevier	5
Visdief	5
Zilvermeeuw	5

Beleid vogels met jaarrond beschermde nesten Groningen

De provincie Groningen hanteert het beleid dat essentiële nesten functioneel niet weggenomen mogen worden. Als een vogel jaarlijks terugkeert naar hetzelfde nest, moet deze in staat blijven om zijn eerder verlaten nest weer te kunnen betrekken. Indien ecologisch wordt gemotiveerd dat een vogel in de directe omgeving geen andere nestgelegenheden heeft, wordt het nest beschouwd als essentieel en daarmee jaarrond beschermd. De provincie Groningen hanteert geen lijst van vogels met een jaarrond beschermd nest, maar erkent de lijsten van andere bevoegde gezagen als hulpmiddel om de essentie van een nest aan te kunnen tonen.

Overzicht algemene vrijstellingen soorten per provincie

Op basis van door PS vastgestelde provinciale verordeningen d.d. 30 juni 2023

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie EZ (AMVB RN art 3.31)
Zoogdieren														
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	√		√5			√				√		√	√
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>						√1							
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Haas	<i>Lepus europeus</i>	√	√	√	√		√	√	√	√	√		√	√
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	√		√5			√				√		√	√
Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>						√							
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√		√
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Steenmarter	<i>Martes foina</i>			√			√2							
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√
Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	√		√5		√	√				√		√	√
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>							√						
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>						√3							
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>						√4							
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

wettelijke belangen:

3.10.2.a / Rnb 3.31.d	ikv RO en gebruik van gebieden	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3.10.2.d	voorkomen onnodig lijden		√								√			
3.10.2.e / Rnb 3.31.b	ikv bestendig beheer of onderhoud landbouw of bosbouw	√	√	√	√	√	√			√	√	√	√	√
3.10.2.f / Rnb 3.31.a	ikv bestendig beheer of onderhoud overig	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√	√
3.10.2.g	ikv bestendig beheer of onderhoud landsch kwaliteiten bepaald gebied	√	√	√	√		√	√		√	√	√	√	
3.10.2.i / Rnb 3.31.c	bestendig gebruik					√						√		√
(geldt alleen voor vrijgestelde amfibieën)	ikv bescherming wilde flora, fauna & habitats, en onderzoek & onderwijs									√				

verbodsbepalingen:

art. 3.10, lid 1, onder a	doden	√**		√**		√**			√		√**	√	√	√
art. 3.10, lid 1, onder a	vangen	√**	√	√**	√**	√**	√**	√	√	√**	√	√	√	√
art. 3.10, lid 1, onder b	beschadigen of vernielen vaste voortplantings- of rustplaatsen	√	√	√**	√	√	√	√	√	√**	√	√	√	√

Legenda:

√ soort is vrijgesteld

* voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10 3e lid

** de vrijstelling is verleend onder specifieke voorwaarden. Doden is niet altijd voor iedere soort toegestaan. Ga naar de betreffende verordening of regeling voor meer informatie.

1 de vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november

2 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

3 de vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

4 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

5 de vrijstelling voor deze soorten wordt ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022.

Opmerking bij Friesland: Er gelden allerlei aanvullende voorschriften aan de vrijstelling mbt doden, vangen, vrijlaten en beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen. In de stukken wordt ook vrijstelling gegeven voor de mol, maar deze is niet beschermd onder de Wnb. Deze omissie wordt rechtgezet bij de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022.

Vrijstelling Huismus, Kerkuil, Steenuil en Steenmarter bij asbestsanering provincie Gelderland

In artikel 3.71a van de Omgevingsverordening provincie Gelderland hebben PS van de mogelijkheid gebruik gemaakt om bij verordening een vrijstelling in te stellen. Vrijstelling is ingesteld voor het overtreden van de verbodsbepalingen voor het verwijderen van nesten van de huismus, kerkuil, steenuil en voortplantings- of rustplaatsen van de steenmarter bij asbestsanering buiten de bebouwde kom. In de bijlage Vrijstelling asbestsanering worden voorwaarden gesteld waaraan moet worden voldaan, naast de voorwaarden die zijn opgenomen in artikel 3.71a.

In afwijking van de artikelen 3.1, tweede lid, en 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming gelden het verbod op het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten en rustplaatsen of wegnemen van nesten van de **huismus, kerkuil en steenuil** en het verbod op het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de **steenmarter** niet als:

- a. dit gebeurt bij vervanging van asbesthoudende dakplaten door asbestvrije dakplaten van een ander bouwwerk dan een woning; en
- b. dit gebeurt in overeenstemming met de voorwaarden in de bijlage Vrijstelling asbestsanering.

voorwaarden:

Algemene voorwaarden

Periode: 31 augustus tot 15 maart

Gebied: buiten de bebouwde kom

Bijzondere voorwaarden

Bijzondere voorwaarde	Soort	Uitwerking voorwaarde
Activiteit	huismus kerkuil steenuil steenmarter	Activiteit wordt per dak binnen vijf aaneengesloten dagen uitgevoerd.
		Tijdens vorst worden geen activiteiten uitgevoerd die kunnen leiden tot beschadigen of vernielen van nesten of verblijfplaatsen.
		De constructie van het bouwwerk inclusief betimmering en boeiboorden blijft ongemoeid.
		Na afloop van de activiteit is de locatie waarop het nest of de vaste verblijfplaats was gemaakt weer geschikt en toegankelijk voor de soort.
		Activiteit vindt plaats buiten de periode 31 augustus tot en met 15 maart en op het moment dat jongen of eieren niet in het nest aanwezig zijn.
Inventarisatie	huismus kerkuil steenuil steenmarter	Initiatiefnemer laat gelijktijdig met de asbestinventarisatie door een deskundige een inventarisatie van aanwezige soorten uitvoeren.
		De inventarisatie van aanwezige soorten wordt beschikbaar gesteld aan het bevoegd gezag door het toe te voegen als bijlage bij de melding van asbestinventarisatie.
		De activiteit wordt binnen één jaar na de inventarisatie uitgevoerd.
Ecologische begeleiding	kerkuil steenuil	Als blijkt dat een uilennest aanwezig is, wordt de uitvoering begeleid door een deskundig ecoloog of de plaatselijke uilenwerkgroep.
Vervangende nestgelegenheid	kerkuil steenuil	Per aanwezig nest van de mus of uil dat wordt vernield, beschadigd of weggenomen, stelt de initiatiefnemer voor start van de uitvoering minstens twee vervangende nestgelegenheden beschikbaar in de vorm van een nestkasten.
	huismus	Per aanwezig nest van de huismus dat wordt vernield, beschadigd of weggenomen, stelt de initiatiefnemer voor start van de uitvoering minstens één vervangende nestgelegenheid beschikbaar in de vorm van een nestkast en nestmateriaal.
	steenmarter	Per aanwezige vaste voortplantingsplaats of rustplaats van de steenmarter die beschadigd of vernield wordt, stelt de initiatiefnemer na afloop van de activiteit vergelijkbaar nestmateriaal beschikbaar.